

MŪSŲ Lietuva

Jurnal Lituano «NOSSA LITUANIA»
DIRETOR RESPONSÁVEL
DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO
REDATOR: MONS. P. RAGAZINSKAS
SAVAITINIS LIETUVIŠKOS MINTIES
LAIKRAŠTIS
A D R E S A S:
AV. ZELINA, 515 - C. POSTAL 4118
SÃO PAULO
ATSKIRO NUMERIO KAINA 20,00

N. 740 (38)

SÃO PAULO — BRASIL — 1963 M. RUGSĖJO MĖN. — SETEMBRO 21 D

XVI ME.

Lietuvos atgimimo sąjūdis isijungė į VLIKą

Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio Vyriausioji Valdyba savo posėdyje 1963 m. rugpjūčio 24 d. susipažinusi su Vyriausiojo Lietuvos laisvinimo Komiteto kvietimu į vieningą Lietuvos laisvinimo darbą. Visais balsais nutarė Lietuvos Atgimimo Sąjūdis, kaip Lietuvos vyrių Nacionalistų Partijos tąsa išseivijoje atnaujinti VLIKo kvietimą pareiškė savo norą įjungti bendrą Lietuvos laisvinimo darbą, įstodamas į Sąjūdį sudėtį ir kartu deklaruodamas, kad Sąjūdis

laikysis 1944 m. vasario 16 d. VLIKo deklaracijos, 1945 m. Wuerzburgo susitarimo ir veikiančio VLIKo statuto dėsnių Raštą VLIKui pasirašė inž. K. Oželis, LAS Vyr. Valdybos pirmasis ir St. Kaulėnienė Gen. Sekretorius

VLIKo pirmininkas dr. A. Trimakas rugpj. 28 d. laišku pasveikino LAS pirm. inž. K. Oželį už jo vadovovaujamos organizacijos įsijungimą bendron kovon dėl Lietuvos laisvės.

užtektų. Tai kaltė komunistinės santvarkos. Už tai Sovietija yra priversta kitur kviečių pirkti. Šio mėnesio pradžioje didelį kviečių kiekį užpirkė Kacadoje.

Brazilija šiomis dienomis užpirkė milijoną tris šimtus tūkstančių toneladų kviečių Amerikoje labai palankiomis sąlygomis. Šie kviečiai nupirkti už 82 milijonus 700 tūkst. tančių dolerių. Šią sumą jei na ir kviečių pervežimo išlaidas. Pažymėtina, kad už kviečius Brazilijos vyriausybė apmokės kruzeirais, ne doleriais ir 80 procentų gautų pinigų už kviečius bus sunaudoti Brazilijoje nebus išvežti užsienin bus panaudoti mokykloms, dviems mokslui bei labdarystės įstaigoms

BRAZILIJOS RAMU...

Prezidentūra ir krašto apsaugos ministerija praneša, kad krašte ramu. Pasklidę gandai apie saržentų sukilimą krašto šiaurėje neatitinka tikrovės. Buvo tik keli pavieniai areštai

Naujoje sostinėje įvykęs praėjusią savaitę saržentų sukilimas kuri po kelių valandų buvo likviduotas, buvo įkvėptas organizuotas kaip spauda praneša, kai kurių civilinių piliečių. Sukilimo įkvėpėjų tarpe minimas deputato Brizolos ir eilės komunistų vardai.

Suimti saržentai, nuvežti į Guanabara ir uždaryti viename laive. Yra vedamas griežtas tardymas. Bus teismas. Teisme bus kaltinami už su laužymą duos prisaiškos ir už kėsinimąsi ginklu pakeisti esamą santvarką

Krašto apsaugos ministeris generolas Jair Dantas Ribeiro yra pasiryžęs jokių nuokaidų nedaryti. Yra pasiryžęs išlaikyti krašte tvarką ir saugumą. O kariuomenėje drausmę. Bet koki agitatoriai, pasislėpę po sindikatų skraiste, pasiryžę dumsti visuomenės krašto tvarką ir ramybę, bus griežtai be jokio pasigailėjimo, sudrausti. Su tokiu pat apygardos kariuomenės vadas generolas Pery Bevilacqua visoki sindikalizmai turi būti savo vietoje, bet nekelti krašte netvarką.

Praktiškai šiuo metu krašto šeiminkais, tvarkos ir ramybės paikrintojais yra kariuomenė, kurios vadovybė yra ir patriotiška ir labai gerai orientuojasi laiko ženkluose. Apie galimas didesnes ar mažesnes permainas vyriausybės sklinda daug įvairiausių gandy. Čia daugiau

šia priklausys nuo užimtos senato ir parlamento pozicijos.

TITAS ATVAŽIAVO...

Rugsėjo mėn. 18 d. naujosios sostinės — Brazilijos aerodroman atskrido Jugoslavijos diktatorius, dešimtis tūkst. tančių jugoslavų, serbų, kroatų, nužudęs Tito.

Kaipo oficialų Brazilijos vyriausybės svečių sutiko su įprastomis ceremonijomis. Bendrai priėmimas buvo šaltas, oficialus. Diktatoriaus Tito atvykimo momentu, tiek k. ašto sostinė tiek įvairių estadų gubernatoriams buvo pasiūsta šimtai telegramų kuriuose reiškiamas protestas dėl Jugoslavijos diktatoriaus atvykimo.

Ar pasitenkins sostinė, ar vyks kur nors kitur, kad ir neoficialiai, nėra jokio pranešimo šiuo reikalu.

— Kruščiovo žentas Adžubei kartu su Rusijos žurnalistų delegacija, rugsėjo mėn. 19 d. atvyko Italijon. Į tarpautinį žurnalistų suvažiavimą.

Kaip yra žinoma, kad Adžubei pirmą kartą lankėsi Romoje, buvo priimtas popiežiaus Jono 23 čio. Šį priėmimą Kremlius panaudojo politiniams tikslams. Galbūt: popiežius Jonas 23 čias tikėjosi ka alikų padėties sušvelnimo anapus getežinės uždangos. Bet veltui Vieton palengvėjimo, katalikų persekiojimas buvo sustiprintas. Ar da bar Adžubei norės susitikti su popiežiumi Povilu VI? a čiau šiuo kart popiežius Rusijos diktatoriaus žentui neskers privačios audiencijos. Galimas daiktas kongreso dalyviai žurnalistai bus popiežiaus priimti. Jų tarpe bus ir «Izvestijų» redaktorius. Bendroji audiencijoje, kaip ir kiekvienas turistai tegalės pasimatyti su popiežiumi.

— KONRAD ADENAUER: šią savaitę lankėsi Romoje, Rugsėjo mėn. 17 d. lankėsi Vatikane, buvo priimtas popiežiaus specialioje audiencijoje. Sekančias tris dienas kalbėjosi su atsakomais Romos politiniais slauksniais Europos politiniais klausimais. Rugsėjo mėn. 20 d. išvyko Paryžiun, kur susitikęs su prez. De Gaulle aptars abiem kraštam rūpinus ir aktualius klausimus. Paskutiniu metu Vokietijos ir Prancūzijos užsienio politika, ypač kas liečia Sovietų Sąjungą, nesiderina De Gaulle nėra linkęs jokių derybų su rusais vesti. Prancūzija nepasirašė Maskvos sutarties atominių ginklų

ŠIO «M.L.» NR. LEIDĖJAI YRA VILA ANASTACIO MOKYKLOS GLOBEJŲ BŪRELIS

Jau keleta metų Vila Anastacio ir apylinkės lietuviai yra gražiai susiorganizavę ir išvystę lietuvišką kultūrinį veikimą. Jie dažnai surengia pobūvius, išvykas, vakarus, kurie sutraukia ir iš tolimesnių apylinkių lietuvius. Jų veikimo dėka buvo atnaujinta mokykla, išvaizda tiek iš lauko, tiek viduje. Į visas reformas ir pristatymus įdėta daug pinigų ir savanoriško darbo. Reikalingam pinigui surinkti reikėjo smarkiai padužemėti kirsi ir rankoves pasirašytojus dirbti. Šiandien darbo pasekmės visi matyti ir pripažįsta ir būrelio narių skaičius nuolat auga. Turimomis žiniomis jų yra apie 120.

Veikimo sėkmingumas priklauso nuo vadovybės sugebėjimo ir pasaukojimo. Beveik visą laiką, su nedidelėmis išimtimis būreliui vadovauja, šių metų valdyba, šie vyrai: P. Žarkauskas — pirmininkas, V. Patinskas — vicepirmininkas, P. Koralkėvičius — pirmas sekretorius, J. Karpavičius — antras sekretorius, A. Šimbelis — pirmas išdinininkas, V. Bartkus — antras išdinininkas, J. Vaiutis — ūkio reikalų vedėjas. Čia minėti vyrai, būrelio valdyba apmoka šio «M.L.» išleidimo išlaidas. Jiems tariame nuo širdų, lietuvišką ačiū.

«MŪSŲ LIETUVOS» ADMINISTRACIJA

— Sprogdinimo reikalu ir arižius užsienio politikoje, kas liečia atominių apsiginklavimą ir santykius su Rusija nesutaria ne su Vašingtonu.

Vak. Vokietija yra griežtos politikos šalininkė santykiuose su Rusija bet neatsisako ir nuo derybų. Konrad Adenauer ir De Gaulle, Europos atstatymo veteranai, sugebės išlyginti esamus skirtumus.

— Vakarų Vokietijos užsienio reikalų ministeris Gerh. Schroeder vyks Vašingtonan, kur mėgins įtikinti Baltųjų Rūmų užsienio politikos varuotojus, kad keitimas politikos, kuris paliečia Vokietijos dabartinės padėties pakeitimą ir netiesioginį Rytų Vokietijos vyriausybės pripažinimą, vokiečiams yra nepriimtinas, nes sutrukdytų, arba daug toliau nukeltų Vokietijos suvienijimą. Vakarų Vo-

(pabaiga 6 pusl.)

PET Seimo Desimtoji Sesija

Rugsėjo 17 d. prasidėjus 18 J. Tautų Gen. Asamblėjos sesijai tą pačią dieną savo desimtajai sesijai New Yorke pradėjo pavergtųjų Europos Tautų Seimas. Bus pakeltos vėliavos o d. rbotvarkėje numatyti svarstyti du klausimai: netinkamas devynių pavergtųjų tautų atstovavimas J. Tauto-

se ir bendrieji debatai. Nutarėta, kad ryšium su bendrais debatais Vengrijos delegacija galės pasiūlyti specialią rezoluciją, raginančią įrašyti Vengrijos klausimą į J. Tautų Gen. Asamblėjos darbotvarkę. PET Seimas vyks rugsėjo 17 ir 18 dienomis.

E.

Australija pasisako prieš teisini Pabaltijo uzbombavimo pripažinimą

PET telegrafūra Australijoje (jos veiklus sekretorius yra Vl. Jakutis) pasikeitusi raštai su Australijos parlamento užsienio reikalų komiteto iš jos pirmininko E. D. Mackinnon gavo patikinimą, kad Australijos delegatams J. Tautose ir parlamento užsienio

reikalų komitetui bei užsienio reikalų departamentui pranešta apie reikalą kiekviena proga išskirti Sovietų Sąjungos elgesį su pavergtaisiais ir apie nusistatymą prieš Pabaltijo kraštų okupacijos teisinio pripažinimo bandymus.

E.

Mirties nuosprendžiai Sovietijoje.

«Sovietskaja Rossija» pasakė, kad Piatigorske įvykusioje byloje teismas nuteisė mirties bausme tris piliečius (tarp jų vieną rabiną — B. Gavrilovą). Jie visi buvo kaltinami vargų prekybą auksu ir brangakmenimis, dirbdinęsi dantų protezus ir krikštūnų dojamus kryžius. Ryšium su mirties nuosprendžiu rugsėjo 3 d. griežtą protestą pareiškė Jeruzalės rabinas Y. Nissim, nurodęs, kad tai naujas sovietinės laikysenos žydų atžvilgiu ženklas. Esą žydams Sovietijoje sistematiškai pažeidžiamos pilietinės ir religinės teisės Piatigorske nuteis tieji, pagal rabiną, nukentėję dėl neteisėtų skundų. Jeruzalės rabinas šaukėsi viso pasaulio religinių vadovų ir kvietė protestuoti.

Rugsėjo 3 d. laikr. «Krasnaja Zvezda» pranešė apie

majoro pensininko Borodai nuteisimą mirties bausme — šis buvęs gaujos vadas ir su bendrininkais spekuljavęs iš kariuomenės gautais automobiliais ir padangomis. Jo bendriškai Odesoje nuteisti įvairiomis, daugelio metų kalėjimo bausmėmis.

E.

KANADOS KVIEČIAI RUSIJON O AMERIKOS BRAZILIJON

Rusijoje ir šiais metais derlius yra prastas. Kruščiovas, pats sovietijos «šeimininkas», lankydamasis kaikuriuose Ukrainos kolchozuose, kaip rašo sovietų spauda, pareiškė, kad kolchozų derlių galys savo kišena sutalpinti. Nė derlingojoj Ukrainoj, nė kitose sovietijos teritorijose neužauga tiek javų, kad jų duonai

Pokarinės Deportacijos Pavergtoje Lietuvoje

KAZYS JURGAITIS

(tęsa)

Laikiausi Krasnojarsko krašte 1956 metais ir niekada ne pamiršau lietuvių, kurių aš su tikau viename kolchoze. Pavardė padaryta Kraval. Gal tai būta Kraujalio ar Karvelio Jos senelis, kaip «miatežnikas» ištremtas į Sibiro taigą dar carų laikais, iš ten Lietuvon negrižo. Taip pat ne grižo nei jo vaikai, nei pagaliau anūakai, tačiau mano sutiktoji Kravaliene kalbėjo kiek daryta džiukų varme, meldėsi iš stulės bene Mažvydo laikų maldaknygės ir save skaitė augštesnės kultūros ir kilmės moterimi. Mane sutiko kaip gimiaitį ir, keikdama vietinį komendantą, ka jis ją prieš pora dienų savo pačios grytele, buvo žsi puolęs rodė augščiau ikūnių mėlynes, be vis tello pati pasiguodė: «Bet ir aš tam žaltiu burloku visą veidą sukrapštinėjau» Jau trečioji karta gyvenama tarp svetimųjų, nors mekiama ir darsi tai skurūnoma nepasidavė Tikro Lietuvos patrioto anūakai, pro anūakai pažaliau ir jų amiai po visą Sibiro platybę neša lietuvių vardą nesuterstą. Prie vartu atitūti tai kas žmogui brangiausi smurto užgniaužti jo tautiškumą tradicijas, idėjas, sunku ar net neįmanoma. Kur kas lengviau tai padaryti su baltos duonos kąsniu.

TRĒMIMAI TĒSIAMI IR TOLIAU, TIK JAU KITO) FORMI

Ar trėmimai jau baigėsi? Ne! Tik dabar trėmimams suteikta kit forma. Dabar trėmimus atstoja vadinamieji «savoriai», «partijos pašauktieji», «naujų žemių įsisavintojai», «plėšinių didvyriai», «pioieriai» ir panašūs. Chruščio

vas pamatė, kad Stalino metodai daug kur tikėlo neatsiekė. Nesiseka nutautinti žmones prievarta. Išvežtieji vengia sunkiausių darbų, visokiomis būdais stengiasi įlysti prie pinigais apmokamų vietų. Kolchozuose likusieji yra tik patys neapsukriausieji.

Stebėtinai stiprus išvežtųjų tautinis solidarumas. Maždaug pusantro šimto kilometrų spindulių lietuviai Sibire vienas kitą aplanko, pusę to kelio atlikdami pėsčiomis. Buvo tai syklė, draudžianti išeiti iš savo rajono ribų be komendantų leidimo. Už tai pas pastarą jį prieš katalikiškąsias šventes būriuodavosi lietuviai su ryšulėliais duoti komendantui kyšį, kad išleistų į kitą rajoną «pas gimines». Prieš smurtą ir represijas žmonės parodė didelį atsparumą ir pasiruošė ilgai, atkakliai kovai.

Komendantinis režimas Sibiro tremtiniams pradėtas nuimti 1956 metais. Pradžioje retomis išimtimis, vėliau komendantūra visai panaikinta ir tik išduodant pasus buvo įrašyta: «Be teisės gyventi aukštyvesnėje vietoje: Liet. TSK». Vis dėl to, dar ir iki šiol yra tokių, kurie neturi nuolatinio paso, išduodamas jam kas trims mėnesiams ir vėl tęsiamas, tik teises varžo jau nebe komendantas, o rajono milicija. Gavę pasus su patobomis, draudžiamomis priverkti Lietuvon daugelis to naise ir parvažiavo Parvažiavusių rūšiavo vietinė milicija. Jeniems neleido apsigyventi nuosavuose namuose, kitiems neleido pasilikti tame pačiame rajone iš kurio buvo išvežti, kai kam reikėjo net Paleckiu rašyti pareiškimą, kad leistų pasilikti Lietuvoje, kai kam net ir tai negelbėjo — buvo vėl sugrąžinti į Sibirą. Tiesa pasitaik

davo ir tokių, kuriems grąžindavo net nuosavus pastatus, bet tai buvo jau didžiausia retenybė.

Jau 1956 metais buvo padarytas tiesiog neįsivaizduojamas kuriozas. Iki to laiko išbuvę ir nesugebėję išbėgti iš kolchozų tremtiniai buvo apdovanoti «Už plėšinių įsisavinimą» (Za vovoenija celinich zemel). Triukas, kuriuo tiesiog nesinorėtų tikėti, bet tai faktas, įvykęs keliolika atvejų Kemerovo srityje ir Krasnojarsko krašte. Ant savo propagandinės meškerės Chruščiovas užkabino patį tautizmo jauką. Ant baltos duonos žinia, — pats Chruščiovas tai supranta, — kibtų geriau, bet iš kur jos imsi?

Nutautinimui dabar panaudojamas vietos partinis aktyvas. Rusinimas ir sovietinimas atliekamas visais metodais ir formomis bet vengiant tiesioginio brutalumo. Propagandos mašinos repertuaras toks platus, kad iš tikro Goebelsas, jei būtų dar gyvas, turėtų ko įsimokyti. Kazachstane ir Tajikuje trūkstantis darbo jėgos parūpiama «partijai pašaukus» jaunimą.

— O kodėl jaunimą? — klausė pats savęs Chruščiovas prieš šiuo pirmūnu suvažiavime Maskvoje, 1957 metais gruodžio mėn. ir savo papratimu pats sau sakė — o todėl, kad jaunimas ten sukurtų šeimmas ir apsigyventu nuolatini

Štai kokias misijas brukamas Lietuvos ir kitų tautų jaunimas Azijon. Jaunų lietuvių gydytojų inžinerių, baigusių mokslą ir pasiųstų atlikti stažą Barnaulė Krasnojarske, Bratske laukia išskėtusi s rankas katiušos zaikos. Tando draugiškai iššieptavao šlakuotą snukį ir kviečia «zaiti k nam na ogoniok» (užeiti pas mus ant žiburėlio). Tai da šlykščiau, labiau išdavikiška, labiau nuslėpta ir pavojingiau visai tautai, negu atviras brutalumas.

(B. D)

Demokratinė Visuomenė

Prancūzijos katalikai neseniai, liepos 9-11 d., turėjo Socialinę Savaitę Caen mieste. Tos Savaitės įvairių paskaitų, svarstymų ir diskusijų pagrindinis klausimas buvo: «Demokratinė visuomenė šiandien». Prancūzijos katalikai tuo visai nenorėjo kištis į politiką, bet norėjo moksliskai apsvaistyti šių dienų demokratinuose kraštuose vykstančius įvykius, pastudijuoti demokratijos didžiuosius principus ir pateikti nurodymus demokratijos likimu besisielojantiems krikščionims.

Norime čia supažindinti ir lietuvius katalikus su svarbesėmis ir įdomesnėmis vieny iš moderniausių pasaulyje katalikų Socialinės Savaitės mintim ir rezoliucijom. Tepadeda mums labiau vertinti demokratiją ir ją atskirti nuo visom priemonėm mums nerūšamos ir brukamos komunistinės visuomenės.

DEMOKRATIJOS PASKIRTIS

Tiek savo paskirtimi, tiek istorinėm formom demokratinė yra ne tiek politinė sistema ar režimas, kiek tam tikra linkmė ir dvasios nusistatymas; ne tiek politinis stovis, kiek niekad neatbaigtas sąjūdis, laikinai padėjęs žmoniškosioms laisvėm laimėti prieš įvairias priešpaldas. Užtat demokratinė randaš nuolatiniam kūrimsi prisitaikymo ir atsinaujinimo stovyje įvairioms civilizacijos pažangos padėtinis. Todėl ji, atrodo, yra galima įvairiose politinėse sistemose, jeigo jos nėra autoritariniai ar totalitariniai režimai.

Demokratija reiškia tam tikrą lygybę tarp piliečių. Tai prasme, pavyzd., kalbama apie mokymose sudemokratinimą. Tačiau visų pirma reiškia piliečių dalyvavimą visų privačių ir viešų juos liečiančių reikalų

tvarkymo visuose bendruomenės laipsniuose. Ją galima apibrėžti kaip asmenų dalyvavimą bendruomenės likimą apsprendžiančiuose įvykiuose, iš dalies lemiančių asmenišką jų likimą.

Šis dalyvavimas nesumažytinas nei vien su pasyviu priklausymu demokratinėi valstybei, ar ėjimu į rinkimus, techniškai garantuojančių vien dalyvavimo minimumą ar visiems suteikimu lygių teisių, kas gali būti labai klaidinga ir pavojinga. Iš piliečių ji reikalauja gyvos atsakingumo sąmonės ir išpildymo savo pareigų, bet užtat garantuoja jiems laisvą iniciatyvą gana plačiose ribose.

Todėl demokratija mūsų laikais gali atlikti tarpininko rolę tarp personalizacijos, individualizmo (paikomo dar daug kur tebevaldančių liberalų) ir visur dabar plačiai vykstančios socializacijos bei kolektyvizacijos (nežmoniškoje formoje komunistinio vykdomos).

Demokratinė visuomenė pažištama iš jos dvasios ir tam tikro pobūdžio tipo santykių tarp žmonių ir grupių.

Demokratinė dvasia — tai laisvės, lygybės ir brolybės dvasia. Laisvė — kadangi kiekvienas žmogus pats turi vykdyti savo asmenišką pašaukimą socialiniuose sambūriuose laisvai veikdamas. Lygybė — kadangi pagrindiniai visi žmonės yra lygūs nežiūrint rasės, kultūros klasės ir kitokių skirtumų. Brolybė — kuri skatina mylėti visus žmones kaip brolius ir užtat jais pasitikėti ir gerai jiems linkėti. Be brolyšumo dvasios laisvė ir lygybė tėra tik iliuzija juokingas apsigavimas ar kitų mulkinimas.

D.

(Bus daugiau)

SIBIRAS

(tęsa)

Didelės reikšmės Sibiro kolonizacijai, pramonės ir miestų išaugimui ir dirbamos žemės plotų padidėjimui turėjo 1891–1905 nutiestas išilgai visą Sibirą vad. transibirinis geležinkelis. Pradžioje buvo nutiesta 1481 km ilgio dalis per Mandžiūriją; po rusų japonų karo nutiesta aplinkinė išilgai Amurą 2870 km ilgio šaka į Vladivostoką. Šis geležinkelis nutiesus, jau prieš I-jį Pasaulinį karą išilgai jo ėmė kurtis naujos vietovės, o buvę maži miesteliai per keletus metus išaugo į miestus. Dar ligi šiol per 90% viso Sibiro gyventojų susitelkę išilgai 200–400 km pločio ruožo. Jis 1927–30 m. sujungtas ties Novosibirsku 1442 km ilgio Turkestan — Sibiro (Turksibo) geležinkeliu su Taškento-Saratovo geležinkeliu. Turksibo geležinkelis nutiestas pra Al-

ma — Atą (kur II jo pas. karo metu, vokiečiams užėmus Lietuvą, nusidaugino kai kurie žymus liet. bolševikų šaliniai: Red), Ajaguzą (Sergiopolį), Semipalatinską ir Barnaulą, kuris yra š geležinkelio linijų mazgas.

Į pietus nuo transibirinio geležinkelio nutiestas iš Magnitogorsko (Urale) pro Akmolinską, Kulundą, Barnaulą, Minusinską į Taišetą 3100 km ilgio Pietų Sibiro (užsib) geležinkelis. Transibiro ir Južsibo geležinkeliai sujungti tarp savęs 5 šalutiniais geležinkeliais. Prieš II jį pas. karą pradėtas tiesti nuo Taišeto į Komsomolską prie Amuro žemupio Baikalo — Amuro magistralės (BAM) geležinkelis, skiriamas palengvinti transibirinio geležinkelio apkimimą ir padėti naujiems pramonės centrams į šiaurę nuo Amuro ir Baikalo.

Sibiro upės po II jo pas.

karo pradėtos plačiu mastu išnaudoti elektros energijai gauti. Ant Jenisiejaus intako Angaro ties Bratsku 1962 m. baigta statyti galingiausia pasaulyje apie 45 mil kw galimumo) hidroelektrinė jėgainė 1961 m. baigtas elektrifikuoti transibirinis geležinkelis nuo Markvo ligi Irkutsk. Be naujų geležinkelių, so vietinės administracijos nutiesta daug tūkstančių km autokelių vien tik į Kiniją ir Mongoliją iš Sibiro nutiesti per kalnus 8 autokeliai.

Tiek geležinkelių, tiek autokelių tiesimui ir uostų statybai prie upių naudojami tremtiniai — politiniai kaliniai (Nemokama darbo vergų jėga remiasi visa pažanga Sov Sąjungoj! Red.)

SIBIRO ISTORIJA Sibiro vardu rusai pavadino XVI amžiuje jų užgrobtą prie Irtyšo upės totorių chano Kuchumo sostinę Iskerį, buvusį 18 km: į pietryčius nuo da-

bartinio Irbolsko. Greitai šiuo vardu imta vadinti visi plotai anapus Uralo kalnų.

II-a, prieš Kr iš Mongolijos atsikėlė į Pietų Sibirą osiakai vogulai (mansai) ir suomių ungrų šeimos samojedai. Jie nežinojo geležies, bet vartojo žalvarį, sidabrą ir auksą; mokėjo drėkinti laukus.

Vam tiurkų grupės chakasai (vėliau pramiatį kirgizais) ir ulgurai įsiveržė į suomių ugrų gyvenamas Jenisiejaus aukštupio baseino vietas. Čia jų įkurta valstybė išsilaikė, kol XIII a. ją suaikino mongolai.

Šiaurinė vakarų Sibiro dalis tarp Uralo ir Obės žemupio jau viduramžiais buvo Naugardo pajungta ir jam mokėjo duoklę. Nuo 1478 m. Naugardą pakeitė Maskva. XVI a. pradžioje Maskva, vykdydama savo imperia istines užmačias, jau priėjo prie Obės upės ir veržėsi tolyn į

rytus. Tai privedė prie susikirtimo su totoriais 1555 m. Sibiro totorių chanas Jaidžė pasiuntė į Maskvą derybų savo atstovus kur sušiko ai mokėti metinę duoklę po 100 sabalių kailių.

1558 m. caro Jono Žiauriojo kolonijų planų puoselėtojas ir vykdytojas naugardietis Semion Stroganov 181 m. pasiuntė kazokų plėšikų gaujos vado Ermako vadovaujama 840 ginkluotų adventuristų ekspediciją prieš totorius. Ermakas nugalėjo totorius ir 1582 m. užėmė jų chano sostinę Iskerį (Sibirą). Nors Ermakas 1584 m. spirdamasis prieš totorių priešpuolį, prigėrė Irtyše, rusų veržimasis į Sibirą nesiliovė.

1585 m. buvo pastatytas prie Turos upės pirmasis rusų Sibire fortas Tiumen; 1587 m. įkurta Tobolsko tvirtovė prie Irtyšo, 1594 m. toliau į rytus prie Irtyšo Taros tvirtovė, 1596 m. Narymo fortas prie Obės ir 1604 m. Toms-

Kaip sauki, Taip Atsiliepi...

(Akmenės atsakymas Dėdei Juozui)

Gerbiamas Dėde Juozai, likau tikrai nustebinta, kad į savo kuklų įspūdžių pertieki mą spaudoje apie įvykusią šiais metais Jaunimo Šventę, sulaukiau tokį ilgą, dirbtinai patetiškai užvardytą laišką, paskelbta «Jaunystės Aids» — «ML» nr. 737.

Kadangi šis laiškas išėjęs toli iš ribų pačios šventės, bet yra viešas mano asmens puolimas, tai skaitau, kad į jį viešai ir atsakyti dera.

Šį kartą pradėsiu savo įspūdžius, kuriuos Tamsta palikau ilgam atminimui, nuo laiško galo:

1. Štai Jūs pasirašote: «Su meile ir pagalba ir liūdesio šešėliu širdyje Jūsų» Deja, per visą Jūsų neįtikinančių žodžių srautą užimantį brangų laikraščio popierio puslapį, neradau mano asmeniui nei vienos frazės ar užuominos apie «pagarbą ir meilę», nei «liūdesio šešėlio», nes kam nek m bėt liūdesiui aš esu tikrai jautri ypatingai turint dėmesį pasakojant laiško sakini: «Būkite tikra, Ponai, IR ŠI KARTA (mano pabraukta!) lietuviškam jaunimo reikalui nedaug pasitarnauta».

Apie mano patarnavimus lietuviškam jaunimui palieku spręsti visiems mano būvusiems mokiniais ir jų tėvams, kurie randasi ne vien S. Paulyje, bet yra išsimėtę po visą platųjį pasaulį, ir kurie savo amžiumi nedaug besiskiria nuo Dėdės Juozai... Aš juos visada ir visur mokiau ir tebemokau, kad vyresnio amžiaus žmogui reikiama vieša pagarba, nors tas žmogus būtų ir visiškai ne «prie širdies», nes taip mus mokė tėvų tėvai.

2. Kas link tautinių šokių mokytojo, «kad jo ilgą valandų darbas buvo įvertintas, kaip «susistumdymas», tai čia Jūs «įsivarėte, kaip žydukas šokyje». — Niekas JAM jokio priekaišto nedarė Jis paruo-

šė savo ansamblį gerai, bet jei režisierius lieps šokti «sardinių dežutėje», tai nėra jo kaltė. Dėl aiškumo, pasakysime šį kartą visai atvirai: ne dalyvautojai ir pagalbiniškai čia kalti, bet išimtinai bloga režisūra. Nuo to savo tvirtinimo neatsisakau, ir neprikiškit man to, ko nerašiau, neprisidinkite, kaip skydu, vaidintojais ir pa'albininkais.

3. Pasisakymas, kad esi ne pamainomas, vienintėlis jaunimo šventės rengėjas: «Be manęs vargiai kas nors ją rengtų» yra tik ambicingos vaizduotės vaisius, puikiai žinote, kad buvo, yra ir bus ne vienas kas Jus galėtų pakeisti kaip režisierių. Deja, savo auklėjimą jaunimą sugėbėjote taip monopolizuoti, kad jie be Jūsų asmens nieko kito ir nebemato. Ir kaip jie gali matyti, kai jų akyse ne sykį viešai esate pažeminęs kitų vyresniųjų autoritetą

Be to, man atrodo kad per 10 metų vadovaujant jaunimui buvo laiko išauklėti bent vieną stipresnę asmenybę kuri galėtų imtis iniciatyvos ir vadovauti, nors ir Jūsų iššalies diriguojama, lietuvių jaunimo veiklai.

4. Iš viso. Dėde Juozai, tušti retorikos pagražinimai lyginaat kritika su «nusiųve nusių bajoru» tėra Tamstos vidaus kompleksų prasiveržimas. Šį kartą parodęs neurotinus pagiežos jausmus vienam asmeniui.

Jei ir būtų būvusi kokia kritika (priminsiu, kad kritika yra dalykas rimtas, yra mokslas pas senovės graikus, kritika buvo net logikos dalimi...), jos niekada nereikia bijoti, bet kas kasčiausia kad tos kritikos iš viso nebuvo, nes negalima kritikuoti, kas yra žemiau bet kokios kritikos.

5. Kas link požiūrio krikš

riu išvesti Rusijos sieną Sibiro su Kinija.

1860 m. įkurtas Vladivostokas, kurio vardas («rytų valdovas») simbolizuoja Rusijos įsigalėjimą Tolimuose Rytuose. 1803 m. visas Sibiras padarytas viena gubernija su sostine Irkutsku.

Sibiro generalinis gubernatorius (1819-21 m.) grafas M. Speransky sukūrė gudriai su galvotą valdymo sistemą, kuria čiaabuviamis sibiriečiams buvo palikta patriarchalinė tarpusavio santykių tvarka. Išsilaikiusi iki 1917 m. revoliucijos.

XIX a. antrojo pusėj Sibiras padalytas į 4 gubernijas — Tobolsko, Tomsko, Jeniseisko bei Irkutsko ir 5 sritis — Amuro, Jakutijos, Transbaikalo, Pamario ir Sachalino sritis. 1944 m. prijungta Tamtuvos «liaudies respublika»

kas, toliau į pietus prie Obės rytinio intako Tom upės.

Rusai sutiko labai mažą čiaabuvių pasipriešinimą ir jau 1630 m. pasiekė Lenos vidurį, kur įkūrė Kirenską, o 1632 m. Jakutską. 1639 m. pasiekė Ochots jūrą, o 1651 m. Amuro žemupį. Didesnį pasipriešinimą parodė Baikalo sritis mongolai buriatai, kuriuos rusai pavergė 1641-52 m.

1641—1649 m. Semiono Dežnevo ekspedicija, išplaukusi iš Kolymos upės, plaukė Arktikos vandenyno pakraščiu rytų linkme, apiplaukė Čukčų pusiasalį ir aptiko Beringo sąsiaurį.

Rusijos—Kinijos sutartimi Narčinske 1689 m. rusai turėjo pasitraukti nuo Amuro upės, bet 1858 m. Aiguno sutartimi pavyko atgauti teisę į Amuro kairįjį krantą ir upę bei jos žemupio intaku Usu-

Kokia brangi ta žemė —
Ji tavo, Viešpatie, palaiminta,
Dar mums negimus,
Dar jos nelietus.
Ji tavo, Viešpatie, palaiminta,
Giliais apmąstymais,
Šio mūsų vargo,
Šio mūsų skausmo.

Kokia graudi ta žemė —
Ji tavo, viešpatie, pripildyta
Beržu kvepėjimo,
Gegutės nerimo
Ji kupinai pripildyta
Šventų atodūsių
Užtemus saulei,
Žaibuojant dangui.

čioniškos etikos į nupuolusių atsivertimą, Tamsta neabėjotinai esi įtikinantis, tik deja, pati scenos pjėsė «Linų žiedo daina» nebuvo įtikinanti savo šurpia pradžia, nei vienintėliu sakiniu: «Tu mano Lietuva, linų žiedo daina». Čia gal būt jau kaltas tos pjėsės nežinomas autorius... — Bukite tikras, kad ne man vienai šurpas pagaužais nuėjo uždangai atsiskleidus! Ir aš lieku prie savo tvirtinimo, kad LIETUVIŠKĄ JAUNIMĄ reikia skatinti ne kraštutiniiais nusivylimais, bet geležinio užsigrudinimo pagrindais, jaunatviško optimizmo principais, kurie dalinai toje pjėsėje buvo pe duoti be sąryšio su veikalo pradžia.

6. Palikdama nuošaliai dar visą eilę kitų man taikomų prilyginimų ir asmeniškų priekaištų, turiu pripažinti, kad Tamsta savo laiške apgynei ne save «kaip nusiųžengusį ateitininkų ideologijai», bet gyneisi kaip vienintėlis, nepamainomas lietuvių kolonijos veikimo iniciatorius.

Į pabaigą pabrėžiu, kad S. Paulyje nėra monopolizuotos

lietuvių kolonijos bendruomenės, kaip pačiam norėtusi, Jaunimo šventė įvyko, būtų įvykusi ir įvyks, nes ne vien Tamstos globojamas jaunimas dirba, ne vien Tamstos raruoti vieši pasirodymai su traukia lietuvius į bendrą draugystę! O tas, kas dirba ne vien savo ambicijos vedamas, nesibaidė ir nesibaide tų kelių patarimų, kad sekan tį kartą būtų geriau, — ir jie dėl kelių patarimų «neužsideda kilpos sau ant kaklo».

Tikėkit, Jūsų asmeniškose pagiežose žodžiai, kad ir pilni patetiškos retorikos, neįtikino manęs.

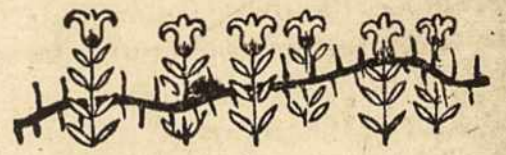
Jūsų apaštališką pašaukimą gerbianti
Akmenė

SKAITYKITE IR
PLATINKITE VIE
NINTELI PIETŲ AMERIKOS
SAVAITRAŠTI «MŪSŲ
LIETUVA».

TEBEPYKSTA DĖL UŽSIENIO
«ŠMEIŽIKŲ CHORO», REIKALAVIMŲ TAUTAI LAISVĖS, JAV PARAMOS

Balandžio 11 d. išleista jungtinė trijų Pabaltijo respublikų «Tiesa» (86 nr.) bei panašūs latvių, estų leidiniai. Šalia kitų straipsnių, paskelbtas ilgas S. Laurinaičio rašinys — ryškaus pykčio bei apmaudo aidas dėl užsienio lietuvių reikalavimų Lietuvai suteikti laisvę ir dėl teikiamos iš JAV valdžios, parlamento sluogsnių paramos. S. Laurinaitis vėl primena V. Sidzikausko žodžius, paskelbtus «Der Europäische Osten» žurnale, kad bolševikai uždarę Vilniaus universitetą ir piktinasi, kad užjūrio lietuvių jau dabar, esą pripažįsta, kad Lietuvoje šis tas daroma, bet kad... nesuteikiama laisvės. Laurinaitį, kaip ir visą kompartiją, paveikė JAV Kongrese buvę pareiškimai Lietuvos laisvės reikalui, Dean Rusk sveikinimas ir kt. Dabar tas «šmeižikų choras» Vakarose dieną-naktį lyg musės, zirzišs apie laisvę. Toliau aiškinta, kad Vakarų «imperialistai» Pabaltijui nebuvo ataešę jokios laisvės.

— PREZIDENTAS ŽYMĖS REFORMOS INICIATYVĄ paliksiąs Kamerai João Goulart susitikime su PTB partijos vadu pareiškęs naują laikyseną žemės reformos atžvilgiu. Sutikęs tiek daug pasipriešinimų todėl paliksiąs visą iniciatyvą žemės Reformos įstatymo priėmimo reikalui pačiai Kamerai. Tai dėl susidariusios priešgynybės įtampos, ypatingai Recifeje ir Kongrese indiferentiškumo taip trokštamai reformai, jaudinančiai dabar visą šalį.

ir padaryta Tuvo «autonomine» sritimi su sostine Kizyl

1888 m. Tomske įkurtas pirmasis Sibiro universitetas. 1928 m. rytų Sibiro Mandžiūrijos pasienyje (ne oli Chabarovsko) įkurta «autonominė» žydų sritis su sostine Birobidžanu. Joje buvo apgyvendinta, daugiausia laisvu noru, apie 100 000 žydų, kurių žymiai dalis dėl nepatogių gyvendimo sąlygų ir iš ten išsikėlė 1919 m. bolševikams nugalėjus Kolčaką Rytų Sibire buvo įkurta «autonominė» Tolimųjų Rytų respublika, 1922 m. prijungta prie sovietinės «federalinės respublikos».

SIBIRAS YRA NUO XVI A. NUTRĖMIMŲ VIETA.

Nuo Petro Didžiojo (XVII a. pabaigos) laikų figi 1900 m. į Sibirą buvo tremiami politiniai opozicionistai. Daug jų

buvo išsiunčiami į Sibirą laisvam apgyvendinimui ne teismo sprendimu, bet vidaus reikalų ministro įsakymu. Be to, būdavo tremiami ir kriminaliniai nusikaltėliai. Teismo nubaustieji būdavo laikomi priverstino darbo stovyklose su rakinti šitokie tremimai buvo vadinami katorga. Tačiau iki 1928 m. tremtaliai sudarė tik nežymų kolonistų procentą. Didžiausioji kolonistų dalis buvo savanoriai nauakuriai, į ten išsikėlę viojami tikrų ir tariamai geresnių pragyvenimo galimybių ir plačiu mastu vestos valdinės akcijos už Sibiro kolonizaciją.

1727 m. visame Sibire buvo 169.868 kolonistai, 1833 m. jų jau buvo 826 080, o 1850 m. iš 2.174 000 visų Sibiro gyventojų apie 2 milijonai buvo rusų kolonistai. 1851 m. sukilimas Lenkijoje ir Lietuvoje davė naują didžiulę tremtinių

masę: 1861-85 m. į Sibirą buvo pasiųsta per 300.000 vietik kaimiečių Tik š Lietuvos buvo ištremti kai kurie ištisi kaimai, pvz. Ibenai. (Ibėnų apylinkėje kur. Petravičius ir Dugaila buvo suorganizuavę sukilėlių būrį 1863 m., kuris susidūrė su ru rusais. Ten buvo pakarti ir keli rusų šnipai. Už tai Kauno gubernatorius Muravjovas pasunė į Ibėnus dalinį, kuriam buvo įakyta kaimą padegti. Visi gyventojai buvo ištremti į Sibirą, o jų vieton atkeltos 32 rusų šeimos L. E. VIII t.)

Vėliau į Sibirą pasinešė daugybė rusų kurių 1886-1905 m. išvyko 1 520.000. Ypačiai sparčiai Sibiro kolonizacija vyko prieš I jį pas. karą, pv. 1906-10 m. į Sibirą perkelta iš europinės Rusijos dalies 2 516 075 žemdirburbiai. 1914 m. Sibire jau buvo 10 400 000 gyventojų, o 1926 m. 14 747.000. (B. D.)

JAUNIMO AIDŲ REDAKCIJA: Julija ir Irenė Jurgelevičiūtės, Lucia Jodelytė, Irena Šimonytė, Vincas Tubelis

Šio mėnesio 16 dieną įvyko dar vienas Moksleivių Ateitininkų mėnesinis susirinkimas. Norėdami ką nors išmokti ir padidinti savo kultūrą, prašėme kad Julija Kraujalytė, papasa kotų mums ką nors apie kokį nors muziką, ar šiaip kokią nors žymią asmenybę. Ji išsirinko Franz Liszt, ir štai ką maždaug mes sužinojome apie jį:

Franz Liszt

Franz Liszt gimė Vengrijoje 1811 m. ir mirė 1886 m. Bavarijoje.

Jo tėvas buvo jo muzikos mokytojas. Liszt turėdamas vos devynis metus davė pirmą koncertą su dideliu pasisekimu.

Kaipo pianisto, jo ypatybės negali būti palygintos su jokia kitu artistu, bet jo menas ypatingai pasireiškėdavo besikambinant kitų artistų parašytus veikalus, kuriuos jis mokėdavo gerai suprasti ir interpretuoti.

Liszt parašė daug muzikos balsams Ivairiems instrumentams ir parašė kelias knygas.

Visi artistai turi nepaprastą sąvoką ir meilę grožiui. Šio grožio ypatingas pavidalas jam buvo moteris. Tose beveik visame gyvenime jo širdis buvo nėrami ir kupina problemų, kurios šis palinkimas atnešdavo. Sako, kad per jo gyvenimą perėjo nemažiau kaip 25 moterys, bet jis legaliai niekad neapsivedė.

Jis buvo pirmiausias muzikas, kuris griežė istisose programose tik piano pjeses ir be jokio akompanamento. Jis taip pat nustebino žiūrovus, nes giedavo savo pjeses atminimai publika klausydavosi sužavėta jo interpretacijos. Liszt pasidarė labai garsus ir jo garbę visi skelbdavo apdovanodami jį visokiais titulais ir dovanomis.

Vėliau jis persikėlė į Vėimar, kur dirbo kaip teatro direktorius ir orkestro vedėjas. Jis buvo ypatingai duosnus, nes daug padėdavo savo draugams muzikams ne tik pinigine, bet taip pat ir moraline parama.

Jo asmenybė pasireiškė įvairiose srityse: kaip muzikas, kompozitorius rašytojas, teatro direktorius ir pagaliau kaip draugas. Vieną kartą jis išpildė dešimts koncertų per vieną mėnesį ir paskyrė pelną pašalinti žmonėms, kurie nukentėjo nuo Danojaus potvynio.

Sulaukęs 55 metų, Liszt nutarė įstoti į vienuoliną kur vėliau buvo išventintas abudu. Gyveno dominikonų vie-

nuolyne Romoje. Nešiodavo kunigiškus rūbus, bet negalėjo klausyti išpažinčių, nes abadas neturi tam teisių.

Tokiu būdu, jis davė žmoniui daug gražių kompozicijų, kurios žavi savo ypatyėmis, tai yra meilė ir švelnumas.

Po to girdėjojome kelias Liszt kompozicijas, kurios buvo išaiškintos. Pirmiausia girdėjome:

RAPSODIA HUNGARA NR. 2

„Pagal vardą, ši pjesė rišasi su Vengrijos čigonų muzika. Dalis buvo paimta iš jų, o kita buvo pridėta pagal kompozitoriaus nuožūrą. To dėl turinys yra mišrus. Melodijoje jaučiasi vikrumas ir laisvumas, kuris vaizduoja čigonų charakterį.“

PASKUI GROJO PRELŪDIJAS

„Šias melodijas įkvėpė Alphonso Lamartine poezija, kuri buvo melankoliška ir pesimistiška. Ji vaizduoja gyvenimo karą, kuriame žmogaus siela pavargus ir išblyškus ieško atsilsio Meilės nusivylimai ir kiti nepasisekimai ją prislegia. Ši muzika yra liudn, bet kaip pasigirsta trimis garais žmogus pasikelia ir grįžta į gyvenimo eiles.“

TOLIAU SEKĖ MEILĖS SAPNAS.

„Buvo pirmiausia suakompanuota kaip daina, o vėliau pritaikyta pianinui. Šią melodiją karakterizuoja švelnūs ir tylūs movimentai.“

IR PABAIGAI — RAPSODIA HUNGARA NR. 9

„Muzikalinė rapsodijos melodija yra labai laisva. Ją sudaro du skirtingi movimentai: pirmas, lėtas, o antras greitas.“

Gaila kad dar neturėjome mūsų Naujo Pianino, tai šias kompozicijas turėjome išgirsti iš plokštelių. Bet sekantiam susirinkime kas nors jau galės jas mums pagroti.

Tango

Neverki!
Nes gaila ašarų tavųjų.
Ir ruduo savo dainą
Traukia jau laukuose.

Pažvelki!
Tu nors kartą į mane.
Nors širdis verkia tavo —
Nieko nesakyk,
Tik bučiuok ir myluok: liu-liu, liu-liu.

Bučiuok ir tyliai priglauski,
Gal paskutinį jau kartą.
Jeigu negrįšiu — neverki!
Tad skirkimės amžinai...

Rudenį visad taip būna,
Kad meilė vysta kaip gėlė.
Jeigu negrįšiu — neverki!
Tad skirkimės amžinai...

— Ateitininkų susirinkime taip pat buvo išdalintos premijos jaunučiams laimėtojams: Ping pong, šaškių ir šachmatų žaidimų.

Visi buvo apdovanoti knygomis, kurias paskyrė Tėvas Jonas Giedrys. Premijas gavo:

Ping pong:

- 1 a vietą Osvaldas Pikunas,
- 2 a „ Rikardas Mažietis,
- 3 a „ Edm. Tamošauskas.

Šaškių:

- 1 a vietą Osvaldas Pikunas,
- 2 a „ Vilma Šimonytė,
- 3 a „ Marytė Alenavičiūtė.

Šachmatai:

- 1 a vietą Rikardas Norkus,
- 2 a „ Vilma Šimonytė.
- 3 a „ Robertas Petrokas.

Visiems laimėtojams skiriamė karščiausius svėikinimus.

PRANEŠIMAI

— Buvome paskelbę pereinimą savaitę, kad 24 dieną ateinančio mėnesio bus „Lietuviškas Subatvakaris“. Norime pranešti, kad šis Subatvakaris jau neįvyks 24 dieną, bet 12 dieną, nes mūsų jaunimui atrodo per daug laukti iki tos dienos.

Tad neužmirškite:

Ateinančio Mėnesio 12 diena Ramovėje bus „Lietuviškas Subatvakaris“

Kviečiame visus dalyvauti.

JAUNUČIAI ATEITININKAI:

Dabar kiekvieną šeštadienį bus „šokių repeticijos“. Atelkite!

IŠ ATEITININKŲ GYVENIMO

1. Man atrodo, kad nėra labai lengva išpildyti savo asmenines ir militarines pareigas per visą savaitę, dar savaitgalį nuvažiuoti į Santos aplaakyti savo mylimą ir dar išpildyti vienoje organizacijoje Pirmininko pareigas.

2. Kas jums sakė, kad mes negerai dainuojame? Mes jau dainuojame net «violā» akompanuojant.

3. Dar ne visi žino kad Antanas Tamaliūnas yra labai didelis, geras sportininkas jau nuo Lietuvos laikų, juos ne visi matė jį plaukiant pisei-

SŪNAU

I

Žaliuos vartuos motinos rymojo
Kaip tik pajuodo vakarai
Ir išsiilgusi dažnai kartojo:
Mielas sūnau, kodėl taip ilgai.

II

Prisiminki, pasižadėjai
Grįžti, po metų kitų
Taip meiliai tada kalbėjai
Mamyte, man be tavęs bus ilgu.

III

O kodėl vis tuščias kelias
Aš vis laukiu, vis tikiu
Laukiu kaip saulė teka,
O kaip leidžias, vis tikiu.

IV

Sūnau mielas, snaigės krenta
Ryt bus vieškelis blidus
Širdis motinos nerimsta
Sūnau, sugrįžk pas tuos vartus.

noje, be vandens, ir nei kelio nenusibrosdinusį

4. Aš labai norėčiau žinoti kas yra su Paulium Verzbicku. Bet., Kaip galiu aš žinoti, jei jis pats nežino?...

5. Žinot, «cana» paliko berniukus linksmus.

6. Tikrai! Aš jau galvoju, kad «kokios nors» seserys liks «para titia», bet kaip matau, apsirikau 2 kartus (gal but ir 3).

7. Kai kada nėra nieko blogo, nuvažiuoti į pikniką, niplauti g rai savo v ršutinius drabužius taip, kad nieks ne pastebėtų, kad ir apatiniai sušlapo

8. Bet, kalbant apie gerimą. Trojeckai turėjo nemažą skaičių svečių «pietuot» piknikke. Jie beveik subankrutavo.

JUOKTIS SVEIKA

(IŠ PR ALŠENO KNYGOS «1000 ŠYPSNIŲ»)

— Ūiunkui pirmakart atvykusiam į miestą pasimatė, kaip namų keltuvu pasikėlė sena moteris, o keltuvui nusileidus, išlipo jauna. Ot, nežinojau, savo būčiau atsivežęs savo senę žmoną.

— Nuskendus laivui, teko luotelyje plūduriuoti vokiečiui ir anglui. Vokietis ir klausė anglą. — Ar nenumanai, kaip toli nuo mūsų žemė? O, visai netoli, atsakė anglas, tik už 200 pėdų žemyn.

— Atrodo, kad viengungiai daugiau žino apie moteris, matyt, iš tos priežasties ir lieka nevedę.

Lietuvi
Klausk ir remk

LIETUVIŠKA PROGRAMA
kuri yra transliuojama kiekvieną sekmadienį
14 val. per RADIO NOVE DE JULHO, trumpomis 31
metro bangomis.
Patarimus, aukas siūsti šiuo adresu Mons. P. Ra-
gažin kas, caixa Postal 4118. São Paulo

FABRICA DE MALHAS
Petras Šukys
gamina meniškus ir stiprius megstinukus, rubelius nau-
jagimiams ir kit.
Rua Jundiapéba 45, Fone : 63-4258 Vila Zelina (arū R.
Ibitirama ir Av. Zelina).

M LONI ŽINIA LIETUVIAMS
LIETUVÉ ADVOKATÉ IRENE GRITÉNAS DUO DA NEMO
KAMAI JURIDINES INFORMACIJAS SAVO TAUTIEČIAMS
IRENE GRITÉNAS
Advogada
ESCRITÓRIO RESIDENCIA
Praça da Sé, 323 - 10 c/1011102 Rua Coelho Neto, 281
Fone 33-9951 Fone 63-3697, V. Prudente

Escritório Contábil Vila Zelina S/C Ltda.
(GISTRADO NO C.R.C.)
RAZÃO DE HONESTIDADE — PREÇOS MODICOS
Horário: das 8 às 19 horas
Aberturas de firmas - Encerramentos de firmas - Transferências
de firmas - Contratos na Junta Comercial - Distratos na Junta Co-
mercial - Registros de firmas na Junta Comercial - Escritas com
contabilidade em geral - Escritas fiscais em geral - Contratos de
locações - Artos de fiança - Seguros de fogo - Seguros de aciden-
tes - Requirimentos em geral - Defesas e recursos
PRACA S. JOSE DOS CAMPOS, 8 - SALAS 1 E 2 -
FONE: 63-605 VILA ZELINA - SÃO PAULO

Gera kvepė pigiau kaip kitur, greitas įteikimas,
mažesnis pataravimas tikrai

ANTANO PAVILONIO
INDUSTRIA DE ARTEFATOS PLASTICOS
"PAVILONIS"
Rua Prof. Gustavo P de Andrade, 884 - 902, caixa
postal 4118 Vila Zelina Tel. 63-4130 São Paulo.
Čia yra didžiausias pasirinkimas, dideliais ir ma-
žesniais kiekiais, įvairiausių rūšių ir spalvų guzikų ir
lietsargiams dalių.

Didelis pasirinkimas medžiagų ir skoningas
pasivimas, LAURO SANDRÓN vyriškų rūbų
SIUVYKLOJE LAURO
Rua do Orfanato, 686, — V. Prudente — Fone 63-5294
São Paulo
Medžiaga parduodama ir išsimokėjimui
Ateikite ir įsitikinkite medžiagos ir darbo kokybe ir kaina

Casa Sprindys & Cia.
PÇA. S. JOSÉ dos CAMPOS, 1 - V. ZELINA - TEL. 63-5915
Geležies isdirbiniai ir dažai viskas elektros
irengimui namu reikmens ir zaislai, įvairiausios de-
vanos visoms progoms.

ESCRITORIO CONTABIL
NASCIMENTO
Irmãos Nascimento
REG. C.R.C. SP. Nro 1.484
Atlieka firmų atidarymus, perleidimus, komercines
ir industrialines apyskaitas, sutvarko dokumen-
tus, sudaro sutartis surašo prašymus ir ki-
tos rūšies darbus atlieka.
Juridinis Departamentas — Nejudomo turto pardavimas
Av. Zelina, 831 — Vila Zelina — Tel. 63-7140 - S. Paulo

ALEKSAS KALINAUSKAS
Advokatas
atlieka visus teisinio pobūdžio darbus, kaip įvairių
bylų vedimas, inventarijų sudarymas, deskitis, doku-
mentų atitaisymas, nuomininkų išmetimas ir kiti darbai
Residencia: Raštinė:
R. Joaquim Piza, 204 R. 15 de Novembro, 244
4.º - Sala 7 - Tel. 37-0324
no 14,00 iki 18,00 val.

PRANAS & CIA. LTDA
Madeiras sem ser
SÉDE: Rua México, 98 - 9.º - sala 914 Fone 52-0228
Endereço: co: « CAPII »
de Janeiro
Serraria « I T A » — Serraria de morés Municipio de
Nanque São Paulo Minas Gerais

KIRPIMO IR SIUVIMO MOKYKLA
"SOFIA"
Mokina kirpimo siuvimo, madu mode-
lių braižybos ir pritaikymo meno
Paruošia siuvimo ir kirpimo mokytojas
valdiškiems egzaminams (habilitação)
Mokykla turi visas valdiškas teises yra regis-
truota «Departamento do Ensino Profissional»
Pamokos vyksta vakarais
- Užsirašyti pas mokyklos direktorę Sofiją Misiukaiteį -
Rua da Graça, 381 — casa 6 — Bom Retiro

**LIETUVIŠKŲ PAMALDŲ KA
LENDORIUS**
Pirmą mėnesio sekmadienį
Pa que das Nações 10 val
Casa Verde, 17,15 val.
Antrą:
Jaçana klierikų kopl. 8,15 val
Bom Retire, 10 val.
Utinga 18,00 val.,
Trečią:
Água Rasa 8 val.,
Moinho Velho 11 val.
Lapa It val.,
Ketvirtą:
Vila Guilhermine 17 val.
Paskutinį:
Vila Anastacio 8,30 val.,
Vila Bonilha 10 val.

**LIETUVIŠKŲ PROGRAMOS
TRANSLIACIJ**
(Lietuvos laiku
VATIKANO RADIJ

Kasdien 20,15 iki 20,50 val
Sekmadieniais 10,30 iki 11
val. 19, 25; 31 ir 196 metrų
bangomis.
RIO DE JANEIRO
Lietuvių radio valandėlė
«A voz da Lituania» yra trans-
liuojama ANTRADIENIAIS
18 va. 40 min.

VIENTIS ESTOVAL GARSIOJO VANDENS LINDOYA
IRMÃOS CARRIERI LTDA
Irmãos Carrieri yra labai žinomas gerimas
kurio puikų veikimą į žmogaus sveikatą jau
visi yra vienbalsiai pripažinę. Pabandykite,
įsitikinkite ir visados naudokite
Rua Dino Bueno, 795 a 835
Telefones: 51-4019 e 51-2223
Caixa Postal 3967 — SÃO PAULO

Statybos medžiagos sandėlis ir įvairių geležinių daiktų, indu bei darbo įrankių
krautuve tikrai pas
JAKUTIS & LAPIENIS LTDA.

RUA COSTA BARROS, 4-C TEL. 63-3285 VILA ALPINA

MŪSU Lietuva

V. ZELINA, 515 — CAIXA POSTAL, 4118 — SÃO PAULO

LIETUVIŲ SAJUNGOS BRAZILIJOSJE NARIŲ ŽINIAI

L. S. B. Valdyba praneša, kad š. m. rugsėjo mėn. 22 d. 15 val. Sąjungos rūmuose, Vila Beloje, yra šaukiamas visuotinis nepaprastas narių susirinkimas (Assembleia Geral Extraordinaria) naujų Sąjungos įstatų svarstymui ir patvirtinimui.

Nesusirinkus kvorumui 15 val., po 30 minučių bus šaukiamas antras narių susirinkimas, tam pačiam tikslui ir skaitysis teisėtu bet kuriam narių skaičiui dalyvaujant.

Prašome visų narių apsimokėti pilnai nario mokestį, nes neapsimokėję, negalės dalyvauti nei balsuoti šaukiamame susirinkime.

Kas iš narių pageidautų susipažinti, prieš susirinkimą, su naują įstatų projektu, prašoma kreiptis pas Sąjungos išdininką p. Joną Jodėlį sekančiu telefonu: 52 3424.

L. S. B. VALDYBA

— Š. m. rugsėjo mėn. 6 d. Rio de Janeiro buvo įteiktas Sovietų Sąjungos ambasadai raštas adresuotas SSSR ministrui pirmininkui Nikitai Chruščevui, kuriame labai mandagia forma prašoma išlaisvinti ir leisti grįžti giminiams liksiams už «geležinės uždangos», kurie ten laikomi prieš savo valią, atgal į Braziliją.

Įteikus raštą, prieš ambasadą įvyko tyli demonstracija, kurią sudarė grupė Brazilijoje gimusių ir naturalizuotųjų su plakatais: «Paz fruto da justiça e da liberdade», «Repudiamos o colonialismo inclusiveo VERMELHO», «Crustchev, suspenda a Cortina de Ferro», «Que nossos irmãos tenham liberdade para regressar da USSR» ir «Patria livre e patria feliz».

Sovietų ambasada randasi viename iš liuksusinių Rio kvartalų. Prie jos vartų stovi liuksusiniai amerikoniški im-

portuoti automobiliai. Jie vežioja valdančios sovietų klasės didikus laisvos Brazilijos keliais.

Ambasadose tarnautojai apsirėnę pačiais moderniškiausiais tropikalines medžiagos kostiumais. Jie gerai nupenėti, tik veidai pablyškę ir žvilgsnis neramus, ar tai nuo tropiško karščio, ar nuo susi- jaudinimo — nuo tos netikėtos staigmenos, kuri įvyko priešais jų rezidenciją?!

Demonstracija, kuri tęsėsi 5 valandas, susilaukė iš pro šalį pravažiuojančių, ar praeinančių brazilų pritarimo. Vieni plojo katutes, kiti šypsodamiesi mojavę, kiti sustodavo pasikeisti nuomonėmis. Reikšmingi plakatų šūkiu su stabdydavo ne vieną automobilį. Juos skaitė ir komentavo... ir tikriausiai dar tebekomentuoja.

Buvo atvykę ir reporteriai ir jau sekančios dienos rytą pasirodė didžiuose Rio dienraščiuose, įtakingame «O Globo» ir «O Jornal» reportažai su nuotraukomis ir komentarais apie šią PIRMĄ VIEŠĄ DEMONSTRACIJĄ prieš Sovietų ambasadą Brazilijoje.

Tik laisvoje demokratinėje santvarkoje tokios demonstracijos yra galimos, o šito su- prasti «raudonieji» niekaip negali — jų «skilviai» tikrai tą įvykį tebevirškina!

— Vietos spauda praneša, kad «M.L.» atsakomasis redaktorius Prof. Dr. JOSÉ FERREIRA CARRATO, São Paulo gubernatoriaus yra įgalio- tasis organizuoti Ciencias e Letras fakultetą Itapetiningoje. Tokį fakultetą jau yra su- organizavę Assis mieste.

— SESELÉ M Karolina rug- sėjo mėn. 20 d. išskrido į JAV-bes aplankyti sergančios jau devintą dešimtį metų ei- nančios, motinos. Po Naujų Metų grįš atgal.

— JUOZO JAKUČIO kandi- datūra į vereadorius yra už- registruota S. Paulo Regiono Rinkimų Tribūnole. Visi bal- suotojai išidėmėkite gerai J. Jakučio nr. 1338. Tai yra svarbu rinkimų metu.

*****

— Laiškai: A. Seiunui, O. Švitrai, H. Gaigalienei, M. Jurkoniui, El. Seliokaitei, D. Ruzgaitėi, J. Antanaičiui, A. Lazdauskui, A. Stejonaičiui, A. Pangonienei, Pr. Zagorskienei, J. Risevičiui, W. Bazi levski, L. Adomavičiutei.

— Liet. Kat. Moterų Dra- gijos narių susirinkimas šau- kiamas šį sekmadienį, 4 val. po piet, Vila Zelinoje, moky- klos patalpose.

— PAVERTŲJŲ TAUTŲ susirinkimas, su įdomia pas- kaita, kurią skaitys Parlamen- to Užsienio Reikalams Komi- sijos pirmininkas Dr. RAY MUNDO PADILHA. Keletas tautų pasirodys su menine programa po keliolika miau- čių. Susirinkimo vieta — S. Bento gimnazijos salė, Largo S. Bento Laikas — 29 d. rug- sėjo, 7 val. (19) val. vakaro.

Pakvietimus įėjimui galima gauti V. Zelinoje klebonijoje

LIETUVIAI, DEMES

Pakeistas Lietuvos Programos per Radio Clu e
Santo André laikas

Nuo šio sekmadienio ligi 20 d. spalio lietuviška radij- programa, kuri vakarais būdavo pusiau devintos (20.30 val.), laikinai bus transliuojama 7 val. vakaro sekmadieniais. dėl visi radijo klausytojai prašomi atkreipti dėmesio Lietu- viška programa per Radijo Clube S. André 19 (7 val.)

ADOMAVIČIŲ ŠEIMAI, liūdesio valandoje mirus jų mielai motinėlei

A. A. MARTAI ADOMAVIČIENEI,

reiškiame nuoširdžios užuojautos

Kazys ir Veronika — Vytautas ir Genute Bacevičius

ir pas J. Karpavičių, Av. São Joāo, prieš paštą.

Ypač bus įdomi paskaita, nes paskaitininkui užsienio reikalų politikos šaltiniai yra lengvai prieinami. Įėjimas ne mokamas.

— P. ir S. Teresevičiai rug- sėjo mėn. 15 d. išskrido į JAV nuolatiniam apsigyveni- mui. Apsistojo Čikagoje.

UŽSIMOKĖJO UZ LAIKRAŠTĮ

Jurgis Baltušnikas 1 000 cr., Aleks. Bumblys 2 000 cr., Filomena Černiauskienė 1.700 kruzeirų.

TIEK SULAUŽĖ SUTARČIŲ

Kai amerikiečiai ir anglai pasirašė su sovietais atominę sutartį, spauda tuoju apskai- čiavo, kiek sovietai yra su- laužę sutarčių. Rezultatus ga- vo stebėtinus: nuo praėjusio karo pabaigos sovietai jau 50 sutarčių. Šios statistikos akivaizdoje yra teisingi ir 1930 metais pasakyti Li- vinovo žodžiai: «Ir labiausiai agre- syvi valstybė gali pasirašyti nepuolimo sutartį, kad galėtų išlaisvinti savo rankas, susi-

organizuoti ir pasiruošti kitų valstybių puolimui.

(pabaiga iš 1 pusl.)

kietija yra griežtai pasiryžu- si priešintis nepuolimo sutar- čiai tarp Šiaurės Atlanto Są- jungos (NATO) ir Varšuvos Sąjungos. Šita sutartis netie- sioginiu būdu pripažintų esa- mą padėtį Maskva deda vi- sas pastangas, kad nepuolimo sutartis būtų pasirašyta.

Jei jau vokiečiai nugastau- ja dėl nepuolimo sutarties pa- sekmių, tai daug blogesnėje padėtyje atsidurtų Pabaltijo kraštai Pasirašius nepuolimo sutartį, kiekvienas, kuris mė- gintų kelti sovietų kolonializ- mą Europos širdyje, būtų ap- šauktas sutarties laužytoju.

— PARSIDUODA SKLYPAS 10 x 40 kv. met. Labai gra- žioj vietoj, 3 autobusų linijos V. Remedios (už Lapą) Praça Sta. Hedvigės, 3 Teirautis ten pat pas Tada Šablevičių

SKLYPAI ILHABELA

A CAPRI BRASILEIRA

Gražiausias Paulistų pajūris Sklypai 15.000,00 inašo, o li- kusieji ilgam išsimokėjimui.

Smulkesnių informacijų
Rua Ibititirama, 976
pas Leonardą Šukevičių

APARTAMENTAI
PRAIA GRANDE netoli Ocian
ilgam išsimokėjimui.

APARTAMENTAI SÃO VICEN-
TE B/Quinha. Ilgam išsimo-
kėjimui

Sklypai ir namai Vila Zeli-
noj, Vila Beloje ir apylinkėse
Kreiptis: Rua Ibititirama, 976
V. Zelina

LIETUVIAMS NUOLAIDA!
užsisakant gerus batus pas
JONĄ PETRIKĄ
jo paties batų krautuvėje.
Rua B. de Itapetininga, 262,
4-o and, sala406, Tel. 35-8873.

— VILA ZELINOS LIETU-
VIŲ KUNIGŲ telefonas 63-5976
Rev. Jonas Bružikas, S. J.
Igreja de São Gonçalo, Pra-
ça João Mendes, São Paulo
tel. 36-2628, Brasil.

LIETUVIS ADVOKATAS

Albertas Pavilavicius

atlieka visus teisinio pobūdžio darbus, kaip įvairių bylų vedimas, inventarijų sudarymas, deskritis, doku- mentų atitaisymas, nuomininkų išmetimas ir kiti darbai.

Av. Liberdade, 47 - 9.º Andº Res.: R. Fernando Falcão, 35
Fones: 37-0395 - 35-5650 33-6011 São Paulo

PRANEŠIMAS

Lankydami Romoje, Italijoje, apsimokite naujai įrengtuose Liet. Šv. Kazimiero Kolegijos svečių namuose:

«VILLA LITUANIA»

Piazza Asti 25 (Via Casalmonteferrato 33. Tel. 78.90.33, 78.00.14)
ROMA — ITALIA.

Rasite jaukią aplinką, sveiką maistą ir neperdėtą kainą. Pageidaujama, kad dėl apsigyvojimo laiko būtų susitarta iš anksto.

KOLEGIJOS VADOVYBĖ.

TIPOGRAFIA BALTICA

Lietuviška Spaustuvė

ALEKSANDRAS BUMBLIS

Atlieka įvairiausias spaudos darbus pramonei bei prekybai. Dežutes elektros lempoms — Spausdina suviniojimui popierį iki trijų spalvų (krautuvėms). Fabrikuoja «Papel ondulado».

Rua Eduardo Leopoldo, 10 (Coroa), Telefonas 8 6423.
Laiškams: Rua General Fonseca Teles 606, S. Paulo.

SAVI PAS SAVUS!

Palaikykime lietuvių įmones!

Vila Albertina, Av. N. S. Aparecida, 204, Bairro Tre- membé lietuvis A. Laurinavičius turi įvairių lietuviškų ir vietinių gėrimų fabriką

LAURINAVIČIUS ANTANAS & CIA. LTDA,

Jei reikia gėrimų pirma pasiteirauk pas savo tautietį o paskui kitur.

Susisiekimai: iš Praça do Correio važiuoti onibusu iki galo Vila Albertina.

Lietuviškas žodis, daina ir muzika aidi tropikų padangėje iš:

RADIO CLUBE SANTO ANDRÉ

ilgomis, 1495 kilociklų bangomis, kiekvieną sekmadienį aštuonios ir pusė 20.30 val. vak. Per radijo galima pasveikinti gimtadienio, vardadienio vestuvių ir kitomis progomis.

Radijui laiškus siųsti šiuo adresu: caixa postal 4118, São Paulo. Fone: 63-5975.